RETSMØDERAPPORT
i sag C-25/91 *

I — Faktiske omstændigheder og retsforhandlinger

a) *De relevante retsforskrifter*

1. I henhold til artikel 1 i Rådets forordning (EØF) nr. 4028/86 af 18. december 1986 om fællesskabsforanstaltninger til forbedring og tilpasning af fiskeri- og akvakulturstrukturerne (EFT L 376, s. 7) kan Kommissionen yde finansiel fællesskabsstøtte til foranstaltninger bl.a. på områderne omstrukturering, fornyelse og modernisering af fiskerflåden.

2. I henhold til artikel 3 i forordning nr. 4028/86 skal medlemsstaterne senest den 30. april 1987 til Kommissionen indsende et flerårigt udviklingsprogram (for perioden 1.1.1987-31.12.1991) vedrørende bl.a. deres fiskerflåder. Det fremgår af forordningens artikel 2, at programmet består af en serie af mål — tillige med en oversigt over de midler, der er nødvendige for at nå dem — som skal gøre det muligt at styre udviklingen inden for fiskerisektoren ud fra et varigt helhedsperspektiv.

3. Det spanske program blev godkendt ved Kommissionens beslutning 88/149/EØF af 11. december 1987 om det flerårige udviklingsprogram for fiskerflåden (1987-1991) (EFT L 70, s. 27), som Spanien havde forelagt i medfør af nævnte forordning nr. 4028/86. Beslutningen er blevet ændret ved Kommissionens beslutning 90/108/EØF af 9. februar 1990 (EFT L 66, s. 27).

4. Artikel 6 i afsnit II i forordning nr. 4028/86 er affattet således:

»1) Kommissionen kan yde finansiel fællesskabsstøtte til ... private projekter for realinvesteringer i køb eller bygning af nye fiskerfartøjer.

2) Ydelse af støtte er betinget af, at de i stk. 1 omhandlede projekter:

a) indgår i et af de i artikel 2 omhandlede og af Kommissionen godkendte programmer

b) ...

c) ...«

* Processprog: spansk.

5. Artikel 8, stk. 2, i samme forordning er affattet således:

»Den i artikel 6 fastsatte støtte ydes i første række til projekter vedrørende køb eller bygning af fartøjer:

a) på hvilke indehaveren af majoritetsandelen fungerer som fartøjsfører, og som erstatter fartøjer på over femten år

b) som skal erstatte fartøjer, der er gået tabt ved ulykke eller forlis, blevet uoprettelig beskadiget, ophugget eller definitivt taget ud af fiskerivirksomhed i Fællesskabet.«

6. Ansøgning om fællesskabsstøtte til projekter, der er omfattet af artikel 6 i forordning nr. 4028/86, indgives ifølge prioriteringen i de flerårige udviklingsprogrammer til Kommissionen via den pågældende medlemsstat efter indstilling fra denne.

7. Derefter behandles ansøgningerne som angivet i artikel 35 i den nævnte forordning:

»1) Efter høring af komitéen træffer Kommissionen to gange om året beslutning:

a) om ansøgninger vedrørende projekter eller foranstaltninger, der er omhandlet i afsnit II, III og IV, idet den første beslutning træffes senest den 30. april om ansøgninger, der er indgivet senest den 31. oktober det foregående år, og den anden beslutning træffes senest den 31. oktober om ansøgninger, der er indgivet senest den 31. marts samme år

b) ...

2) Uanset stk. 1 træffer Kommissionen i 1987 kun beslutning en gang om ansøgninger vedrørende projekter eller foranstaltninger, der er omhandlet i afsnit II, III og IV. Denne beslutning træffes senest den 31. december om ansøgninger, der er indgivet senest den 15. maj samme år.

3) Beslutningerne om støtte meddeles den pågældende medlemsstat samt modtagerne af støtte til de i afsnit II, IV og VIII omhandlede projekter.«

8. Artikel 37, stk. 1, i forordning nr. 4028/86 er affattet således:

»1) Støtteansøgninger, som ikke har kunnet imødekommes på grund af utilstrækkelige finansielle midler, overføres en enkelt gang til det følgende budget.«

9. Ifølge artikel 44 i den nævnte forordning skal den myndighed eller det organ, der er udpeget hertil af den pågældende medlemsstat, i tidsrummet for Fællesskabets intervention på Kommissionens anmodning tilsende denne alle bevisdokumenter og andre doku-

menter, hvoraf det fremgår, at de finansielle eller andre betingelser, som er fastsat for hver enkelt projekt, er opfyldt. I henhold til den pågældendes forordnings artikel 45 træffer de pågældende medlemsstater de nødvendige foranstaltninger for at sikre sig, at de i medfør af forordningen finansierede foranstaltninger virkelig og behørigt er blevet gennemført.

b) *De faktiske omstændigheder*

10. Kommissionen modtog den 30. oktober 1987 en ansøgning om finansiel fællesskabsstøtte til bygning af et fiskerfartøj fra det spanske selskab Pesqueras Echebastar, SA, Bermeo (herefter benævnt »Echebastar«). De spanske myndigheder havde givet projektet prioritet 3 (af 1 til 5 mulige) under hensyn til dets indpasning i det spanske flerårige udviklingsprogram, der var godkendt ved den ovenfor nævnte beslutning 88/149.

11. Den 22. november 1989 meddelte Kommissionen Echebastar, at det pågældende projekt ikke var blevet tildelt finansiel fællesskabsstøtte, da »de disponible bevillinger til finansiering af projekter i 1989 var utilstrækkelige«.

12. Ved skrivelse af 30. november 1989 til Kommissionen anførte Echebastar under henvisning til artikel 8 i forordning nr. 4028/86, at selskabet havde taget tre fiskerfartøjer ud af fiskeriet, nemlig »Betialai« på 989 BRT på grund af forlis, »Goizaldi« på 266,87 BRT, også efter et forlis, og »Beti Campolibre« på 108,6 BRT, og at det fremlagte projekt angik et tunfiskerfartøj, der skulle erstatte disse fartøjer. Projektet burde derfor være tildelt en højere prioritering. Echebastar tilføjede, at selskabet i henhold til artikel 37, stk. 1, i den nævnte forordning havde ret til, i tilfælde af afvisning af ansøgningen, at få denne overført til den første uddeling i det følgende budgetår, der skulle ske før den 30. april 1990.

13. Den 12. februar 1990 meddelte de spanske myndigheder Echebastar dels, at selskabet til støtte for den krævede prioritering havde påberåbt sig rettigheder på grundlag af ikke fuldstændigt forliste fartøjer, nemlig rettigheder, der var blevet afstået til selskabet, og dels, at projektet blev opretholdt i regnskabsåret 1990, og at ansøgningen kunne blive behandlet ved en af de to mulige beslutninger.

14. Ved skrivelse af 15. maj 1990 til Kommissionen anførte Echebastar under henvisning til forordningens artikel 35, at »den beslutning, som Kommissionen skal træffe, ikke kan udsættes længere, og at denne nu er forpligtet til at træffe en afgørelse ... før den 30. april« vedrørende projektet, der daterer sig fra før 1989. Echebastar henviste udtrykkeligt til artikel 35, stk. 3, og anmodede om at måtte blive underrettet om den trufne beslutning vedrørende projektet.

15. Den 17. maj 1990 besvarede Kommissionen Echebastar's skrivelse bl.a. med, at projektet var under overvejelse, og at »der vil blive truffet en beslutning herom senest den 31. oktober 1990, og at De vil blive underrettet om indholdet heraf så hurtigt som muligt«.

16. Ved skrivelse af 20. september 1990, modtaget i Kommissionen den 2. oktober

s.å., opfordrede Echebastar i henhold til EØF-traktatens artikel 175 Kommissionen til at handle med henblik på at anlægge et passivitetssøgsmål mod Kommissionen for, i strid med artikel 35, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4028/86 ikke at have taget stilling til ansøgningen om tildeling af finansiel støtte.

17. Da Kommissionen ultimo november 1990 havde modtaget de oplysninger, som Kongeriget Spanien skulle give i henhold til artikel 2 i beslutning 88/149, hørte den i henhold til artikel 35 i forordning nr. 4028/86 Den Stående Fiskeristrukturkomité og traf herefter den 20. december 1990 beslutningerne om støtte. I medfør af artikel 35, stk. 3, blev disse beslutninger meddelt de pågældende medlemsstater samt støttemodtagerne. Det samlede beløb, der blev tildelt i fællesskabsstøtte på fiskeriområdet, blev offentliggjort den 5. februar 1991 i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* (EFT C 29, s. 2). Ansøgere om støtte til projekter, som opfyldte betingelserne ifølge forordning nr. 4028/86, men som der ikke kunne ydes støtte til på grund af utilstrækkelige bevillinger, blev underrettet af Kommissionen om denne situation. Kommissionen meddelte således ved skrivelse af 18. december 1990, modtaget af Echebastar den 21. januar 1991, under henvisning til sin skrivelse af 17. maj 1990 Echebastar, at »... Deres projekt er ikke blevet tildelt støtte under denne udlodning af følgende grund: De disponible bevillinger for 1990 var utilstrækkelige«.

c) *Retsforhandlinger*

18. Echebastar's stævning blev registreret på Domstolens Justitskontor den 15. januar 1991.

19. Domstolen har på grundlag af den refererende dommers rapport og efter at have hørt generaladvokaten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisførelse.

20. Domstolen har ved beslutning af 13. maj 1992 i henhold til procesreglementets artikel 95, stk. 1 og 2, besluttet at henvise sagen til Anden Afdeling.

II — Parternes påstande

21. *Echebastar* har i stævningen nedlagt følgende påstande:

»1) Nærværende søgsmål fremmes til realitetsbehandling, idet det vedrører Kommissionens undladelse af at træffe beslutning om at yde Pesqueras Echebastar SA den EF-støtte, som selskabet i medfør af Rådets forordning (EØF) nr. 4028/86 af 18. december 1986 har ansøgt om til et projekt om bygning af et fryseskib til tunfiskeri (projekt nr. ES/0493/90/02 (ex ES/0357/89/01)); sagsøgeren har behørigt overholdt den procedure, som er foreskrevet i EØF-traktatens artikel 175 og opfylder de nødvendige betingelser efter denne bestemmelse.

2) Kommissionens undladelse erklæres at være i strid med EØF-traktaten, nærmere betegnet artikel 175 og 176, idet den indebærer en overtrædelse af artikel 6, 7 og 8, artikel 35, stk. 1, litra a), og artikel 37, stk. 1, i ovennævnte rådsforordning nr. 4028/86 af 18. december 1986, ligesom den indebærer en tilside-

sættelse af fællesskabsrettens generelle principper om retssikkerhed og beskyttelse af den berettigede forventning og af princippet om retsreglernes indbyrdes rangfølge. Endvidere beror undladelsen på en faktisk og retlig vildfarelse og har ikke fornødent retsgrundlag og er behæftet dels med en formmangel, dels med magtfordrejning.

3) Kommissionen tilpligtes, som en nødvendig foranstaltning i henhold til EØF-traktatens artikel 176, med øjeblikkelig virkning at yde Pesqueras Echebastar SA den EF-støtte på 195 650 000 PTA, selskabet har ansøgt om til ovennævnte skibsbygningsprojekt nr. ES/0493/90/02 (ex ES/0357/89/01).

4) Det anerkendes, at Pesqueras Echebastar SA i overensstemmelse med EØF-traktatens artikel 176, stk. 2, jf. traktatens artikel 178, sammenholdt med artikel 215, stk. 2, har krav på erstatning for det tab, selskabet har lidt som følge af, at Kommissionen har forholdt sig passiv og undladt at træffe beslutning i overensstemmelse med de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, ligesom det fastslås, at erstatningen skal være tilstrækkelig stor til at afbøde de negative virkninger af den påtalte undladelse.

5) Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.«

Echebastar har i replikken nedlagt påstand om, at Domstolen fastslår følgende:

»1) Det foreliggende passivitetssøgsmål mod EØF-Kommissionen fremmes til realitetsbehandling, og der gives sagsøgeren medhold, idet den forudgående opfordring til at handle, jf. EØF-traktatens artikel 175, stk. 2, er fremsat inden den fastsatte frist, og Kommissionen har undladt at træffe den pågældende beslutning den 30. april 1990 og ligeledes har overtrådt fristen den 31. oktober 1990, og desuden heller ikke inden to måneder fra opfordringen (2.10.1990) har tilsendt sagsøgeren nogen form for meddelelse, notifikation eller anden retsakt, der indeholder dens stillingtagen.

2) Kommissionen har ikke truffet nogen beslutning, heller ikke efter udløbet af tomånedersfristen mellem 2. oktober 1990 og 2. december 1990, da meddelelsen af 18. december 1990 ikke udgør en beslutning og ikke indeholder Kommissionens stillingtagen, idet den forlænger venteperioden og henviser til utilstrækkelige midler, hvilket fremgår af de oplysninger, Kommissionen selv har givet til Rådet og Parlamentet (tabel 3 i bilag IV til replikkens bilag 3).

3) Der er sket en åbenbar overtrædelse af fristen for at træffe de beslutninger, som i henhold til artikel 35, stk. 1, litra a), skal træffes 'senest', hvilket betyder, at Kommissionen kan træffe sin beslutning før, men ikke efter udløbet af denne

frist, idet den ellers vil overtræde denne bestemmelse.

4) Kommissionen har ikke taget hensyn til de få konkrete tilfælde, der omfattes af prioriteringen i artikel 8, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 4028/86 vedrørende bygningsprojekter, og har ikke anerkendt sagsøgerens tilfælde som et sådant, hvilket medfører en åbenbar forskelsbehandling i strid med EØF-traktatens artikel 7 og artikel 40, stk. 3, andet afsnit, mellem producenter og støttemodtagere, der modtager en formel beslutning i henhold til traktatens artikel 189, og dem, der har indleveret de udskudte projekter, som alene modtager en simpel informationsskrivelse, der ikke indeholder Kommissionens stillingtagen.

5) Det fastslås endvidere, at Kommissionens passivitet indebærer en overtrædelse af EØF-traktaten, navnlig artikel 175 og 176, fordi den er i strid med artikel 6, 7 og 8, artikel 35, stk. 1, litra a), og artikel 35, stk. 3, i Rådets forordning nr. 4028/86 af 28. december 1986, idet den udgør en overtrædelse af fællesskabsrettens grundlæggende principper, såsom forbuddet mod forskelsbehandling, principperne om retssikkerhed, om beskyttelse af den berettigede forventning og om retsreglers indbyrdes rangfølge, ligesom der foreligger en faktisk og retlig vildfarelse, utilstrækkelig retsgrundlag, overtrædelse af væsentlige formkrav og magtfordrejning.

6) Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber bør derfor som nødvendig foranstaltning i henhold til EØF-traktatens artikel 176, stk. 1, pålægges straks at bevilge Pesqueras Echebastar SA en finansiel fællesskabsstøtte på 195 650 000 PTA, som selskabet har ansøgt om til ovennævnte skibsbygningsprojekt nr. ES/0493/90/02 (ex ES/0357/89/01), idet det forhold, at Kommissionen ikke har truffet beslutning og har meddelt afslag på støtte under henvisning til manglende disponible bevillinger, er retsstridigt, da bevillingerne findes og er til Kommissionens disposition.

7) Det fastslås i henhold til de almindelige retsgrundsætninger, der er fælles for medlemsstaternes retssystemer, og i henhold til EØF-traktatens artikel 176, stk. 2, jf. artikel 178, sammenholdt med artikel 215, stk. 2, at Pesqueras Echebastar SA har krav på erstatning for det tab, selskabet har lidt som følge af Kommissionens undladelse og passivitet; beløbet opgøres til 42 064 750 PTA, som sagsøgeren med forbehold af Domstolens afgørelse finder tilstrækkelig som lovbestemte renter for at afbøde de negative virkninger af den anfægtede undladelse.

8) Sagsøgte betaler sagens omkostninger.«

Echebastar har desuden krævet, at det gives adgang til at godtgøre, at det pågældende projekt:

»kan indpasses fuldstændigt i de flerårige udviklingsplaner for Spaniens fiskeri, og at

Kommissionen disponerer over tilstrækkelige bevillinger i 1989 og i 1990«.

Dette kan godtgøres ved følgende foranstaltninger:

»1) Bilagene til stævningen og replikken indgår i sagens akter.

2) Kommissionen fremlægger erklæringer med oplysning om de bevillingsrammer, der er fastlagt i henhold til artikel 40, stk. 2, i Rådets forordning (EØF) nr. 4028/86 af 18. december 1986 for perioden 1987 til 1991 og for hvert regnskabsår i denne periode med angivelse af tildelt individuel støtte, de bevilgede beløb, prioriteringsgrundene, deres rækkefølge og vurdering efter artikel 8, stk. 2, i den nævnte forordning, og restbeløb ved udløb af hvert regnskabsår.

3) Kommissionen fremlægger oplysninger om ydelse af støtte i 1990 til projekter vedrørende bygning af skibe, som havde en mindre prioriteringsgrad og i procent svarede til færre fartøjer, udgået ved forlis, end de fartøjer, der er omfattet af vores projekt.«

22. *Kommissionen* har nedlagt følgende påstande:

»1) Den *principale påstand* afvises af følgende grunde:

For det første: Den forudgående opfordring til at handle er blevet fremsat i utide.

For det andet: Kommissionen har taget stilling, så snart den kunne opfylde sin forpligtelse efter lovgivningen til på forhånd at sikre sig, at ansøgningerne var i overensstemmelse med udviklingsplanen.

For det tredje: Selv om fristen i artikel 35 er overtrådt, har Kommissionen taget stilling inden udløbet af fristen på to måneder fra opfordringen til at handle, såfremt denne sidstnævnte var blevet fremsat i rette tid.

Subsidiært fastslås det, at det er ufornødent at træffe afgørelse, idet sagen er uden genstand, eftersom den retsakt, som kræves udstedt, er blevet udstedt og meddelt sagsøgeren forud for sagsanlægget.

2) *De øvrige påstande* afvises, subsidiært frifindes sagsøgte.

3) Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.«

I duplikken har Kommissionen tilføjet følgende påstand:

»Den nye sagsgenstand, de nye anbringender og nye påstande, sagsøgeren har fremsat i replikken vedrørende lovligheden af Kommissionens stillingtagen eller beslutningerne om støtte, vedtaget i oktober og november 1990, afvises.«

For så vidt angår sagsøgerens krav om bevisoptagelse har Kommissionen nedlagt påstand om, at det fastslås, at de krævede beviser kun er relevante i forbindelse med et annullationssøgsmål og ikke et passivitetssøgsmål, samt at alene oplysninger vedrørende regnskabsåret 1990 er relevante.

III — Sammenfatning af parternes anbringender og argumenter

23. I stævningen har *Echebastar* indledningsvis i henhold til traktatens artikel 175 nedlagt påstand om, at det fastslås, at Kommissionen i strid med traktaten har undladt at træffe en beslutning. Echebastar har dernæst nedlagt påstand om, at Domstolen fastslår, at selskabet i henhold til artikel 6, 7, 8 og 35 i forordning nr. 4028/86 var berettiget til finansiel fællesskabsstøtte til et projekt om bygning af et fryseskib til tunfiskeri. For det tredje har Echebastar i henhold til EØF-traktatens artikel 178 og 215 krævet erstatning for de tab, selskabet har lidt ved Kommissionens passivitet.

Passivitetssøgsmålet

24. Echebastar har gjort gældende, at selskabets skrivelse af 20. september 1990 udgør en opfordring til at handle som anført i traktatens artikel 175, stk. 2. Skrivelsen, som Kommissionen modtog den 2. oktober s.å., medførte, at den i samme bestemmelse fastsatte frist på to måneder begyndte at løbe. Fristen udløb således den 2. december 1990. På denne dato havde Kommissionen endnu ikke truffet nogen beslutning, som den dels skulle have truffet, jf. den klare og udtrykkelige ordlyd af artikel 35, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4028/86, og dels skulle have meddelt Echebastar, jf. artikel 35, stk. 3. Echebastar har tilføjet, at Kommissionens skrivelse af 18. december 1990 ikke kan anses for en formel beslutning, truffet af Kommissionen, da der ikke foreligger »en stillingtagen som omhandlet i traktatens artikel 175, stk. 2, såfremt institutionen, efter at være blevet opfordret til at handle, i sit svar hverken bestrider eller tiltræder, at den påtalte passivitet foreligger, eller på nogen måde angiver, hvilken holdning den indtager til den foranstaltninger, som den er blevet opfordret til at træffe«, jf. Domstolens dom af 22. maj 1985 (sag 13/83, Parlamentet mod Rådet, Sml. s. 1513). I øvrigt er indholdet af denne skrivelse identisk med indholdet i tre tidligere skrivelser, som Echebastar havde modtaget. Efter Echebastar's opfattelse udgør Kommissionens skrivelse af 18. december 1990 ikke en stillingtagen i traktatens artikel 175's forstand, fordi skrivelsen alene indebærer, at beslutningen vedrørende det pågældende projekt udskydes til en senere dato.

25. Efter Echebastar's opfattelse bør der sondres mellem »tilskud« og »finansiel fællesskabsstøtte«. I denne sammenhæng henvi-

ser selskabet til anden og tredje betragtning til forordning nr. 4028/86, hvori det hedder:

»fortsatte bestræbelser på at forbedre strukturforholdene i sektoren er et nødvendigt element i udbygningen af den fælles fiskeripolitik og udgør således et af midlerne til inden for denne sektor at nå målene i traktatens artikel 39, stk. 1, litra a), b), og d); de strukturforanstaltninger, som skal muliggøre denne forbedring, bør derfor baseres på planer og kriterier, der er fastlagt på fællesskabsniveau;

erfaringerne har vist, at det vil være hensigtsmæssigt at samle de forskellige strukturforanstaltninger i et enkelt regelsæt, som har tilstrækkelig lang gyldighed til, at der kan etableres en stabil og varig politik; der bør for disse foranstaltninger derfor ligeledes fastsættes en finansiel støtte fra Fællesskabet, over en flerårig periode«.

Echebastar har i sin replik heraf sluttet, at Rådet betragter bestræbelser på »at forbedre strukturforholdene i sektoren« som værende bl.a. et af de midler, der i denne sektor kan anvendes til at opnå målene for den fælles landbrugspolitik, der fremgår af EØF-traktatens artikel 39; dette indebærer, at den i forordning nr. 4028/86 fastsatte »finansielle fællesskabsstøtte« ikke er simple »tilskud«, men en sådan støtte, som Rådet har hjemmel til at tillade ydelse af i medfør af EØF-traktatens artikel 42 og 43 for at beskytte bedrifter, der er ugunstigt stillet som følge af strukturelle forhold, eller inden for rammerne af økonomiske udviklingsprogrammer. Da Rådet for De Europæiske Fællesskaber ifølge den første henvisning i forordning nr. 4028/86 har udstedt forordningen »under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Økonomiske Fællesskab, særlig artikel 42 og 43«, kan Kommissionen ikke ændre støtteforanstaltningernes egentlige strukturelle og fælles karakter.

Kommissionens fortolkning af udtrykket »kan« i artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 4028/86 er imidlertid ikke acceptabel, da udtrykket navnlig på baggrund af forordningens artikel 1 må antages at have obligatorisk og ikke fakultativ karakter. Såfremt Rådet kunne tildele Kommissionen en »gennemførelseskompetence«, ville sidstnævnte være forpligtet til at yde den finansielle fællesskabsstøtte. Da det i artikel 40, stk. 2, i forordning nr. 4028/86 for perioden 1987 til 1991 angives, at gennemførelsen af de af forordningen omfattede foranstaltninger medfører en anslået samlet udgift på 800 mio. ECU, er Kommissionen forpligtet til at yde fællesskabsstøtte, når betingelserne for de i forordningens afsnit II angivne foranstaltninger er opfyldt. disse betingelser er: a) at projektet opfylder betingelserne i artikel 6, stk. 2, og artikel 8, stk. 1, b) at projektet er blevet forelagt Kommissionen af den pågældende medlemsstat med sidstnævntes indstilling og ifølge prioriteringen i de flerårige udviklingsprogrammer, c) at projektet kommer i første række i henhold til artikel 8, stk. 2, og d) at den femårige bevillingsramme på 800 mio. ECU, dvs. et gennemsnit på 160 mio. pr. år, ikke er opbrugt.

26. På grundlag af disse overvejelser har Echebastar, stadig i sin replik, tilføjet, at Kommissionen tilsyneladende i 1990 kun har truffet én beslutning, hvorved der er anvendt 82 mio. ECU. Da midlerne ikke er ubegræn-

sede, påhviler det Kommissionen at godtgøre, at pengene er blevet anvendt til fællesskabsforanstaltninger, der er omfattet af et program, idet der ellers er tale om en overtrædelse af de finansielle bestemmelser i forordning nr. 4028/86.

Det påhviler derfor Kommissionen at godtgøre, at den fælles finansielle bevillingsramme har været i overensstemmelse med artikel 40 i forordning nr. 4028/86, at den uddelte støtte er blevet givet til projekter, der klart har fortrinsret ifølge forordningens artikel 8, stk. 2, og at projekter uden fortrinsret eller med en lavere prioritering er blevet udskudt.

Echebastar har dernæst anført, at da artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 4028/86 fastsætter prioriteringsbegrundelser, er det alene ansøgninger, der omfattes heraf, som har ret til fællesskabsstøtte. Først når alle sådanne ansøgninger hvert år er imødekommet, kan der efter bestemmelsen ydes støtte til andre projekter med en lavere prioritet. Kommissionen bør dog i de to årlige beslutninger, jf. artikel 35, stk. 1, nævne alle projekter og anføre grundene til en prioritering eller afvisning.

27. Heraf følger ifølge Echebastar, at de personer, hvis ansøgninger ikke er blevet imødekommet, for det første har ret til at anfægte beslutningen for Domstolen, og for det andet at opnå en fyldestgørende begrundelse herfor. Kommissionens meddelelse til dem, hvis ansøgninger ikke er blevet imødekommet på grund af manglende bevillinger, må derfor indebære, at ansøgningerne opfylder betingelserne i artikel 6, 7 og 8 i forordning nr. 4028/86, og ikke er blevet imødekommet alene på grund af manglende bevillinger.

Echebastar har imidlertid konstateret, at Kommissionen har undladt at meddele selskabet, at der gælder en prioritering ifølge artikel 8 i forordning nr. 4028/86, og at de i forordningens artikel 40 anførte 800 mio. ECU er opbrugt. En simpel udskydelse af ansøgningerne fritager ikke Kommissionen for pligten til at begrunde de givne prioriteringer. Såfremt Echebastar's ansøgning opfyldte alle de nødvendige betingelser både i 1989 og i 1990, hvilket Kommissionen har anerkendt, modsiger Kommissionen sig selv ved at påstå, at den ikke i oktober måned 1990 var i besiddelse af »pålidelige og nøjagtige oplysninger«.

28. Echebastar har anført, at beslutningerne i henhold til artikel 35 i forordning nr. 4028/86 bl.a. meddeles »modtagerne af støtte«. Ordlyden indebærer, at meddelelsen skal stiles til både modtagerne af støtte og til de ansvarlige for de projekter, der ikke støttes. Kommissionens skrivelse af 18. december 1990 er hverken en udtalelse eller en beslutning og indeholder ikke nogen som helst begrundelse, bortset fra at projektet opfylder alle de krævede betingelser for at modtage støtte, men at ansøgningen på grund af manglende bevillinger er blevet udskudt til det følgende regnskabsår. Skrivelsen gør det ikke muligt for selskabet at anlægge sag ved Domstolen i henhold til artikel 173, idet den ikke er en »beslutning, der retter sig til ham«, og dernæst er der ikke mulighed for, på grund af den kortfattede meddelelse i EF-Tidende, at kende indholdet af og begrundelsen i de beslutninger, der er rettet til andre.

29. Echebastar har dernæst redegjort for, hvorfor Kommissionens holdning er i strid med traktaten.

30. Indledningsvis har selskabet anført, at Kommissionen således ikke har truffet en beslutning inden den af Rådet fastsatte frist i artikel 35, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4028/86. Da Echebastar's ansøgning er fremsendt til Kommissionen den 13. januar 1988, burde denne have taget stilling hertil før den 31. oktober 1988, hvilket den altså ikke har gjort. Echebastar har i øvrigt på nuværende tidspunkt stadig ikke modtaget en sådan beslutning. Ifølge forordning nr. 4028/86 har ansøgere, der har indgivet et konkret projekt »for realinvestering i ... bygning« af et fiskerfartøj, som opfylder betingelserne i forordningens artikel 6, stk. 2, og artikel 8, stk. 1, og som kan påberåbe sig en fortrinsstilling i henhold til artikel 8, stk. 2, en egentlig ret til, at Kommissionen tildeler dem fællesskabsstøtte fra bevillingerne i artikel 40, stk. 2, under den form og på de tidspunkter, der er bindende fastsat i artikel 35, og med pligt til for Kommissionen at meddele »beslutningerne om støtte« såvel til den pågældende medlemsstat som til »modtagerne af støtte«.

31. Kommissionen har desuden tilsidesat artikel 37, stk. 1, i forordning nr. 4028/86. Indholdet i Kommissionens skrivelse af 22. november 1989 henviser forudsætningsvis til artikel 37, stk. 1, hvilket har givet adressaten en berettiget forventning om, at ansøgningen ville blive taget i betragtning i 1990. Dette så meget desto mere fordi projektet opfylder alle betingelser, og fordi udgiften ifølge forordningens artikel 40 androg 800 mio. mellem 1987 og 1991. Da Kommissionen ikke har truffet en beslutning om Echebastar's projekt i regnskabsåret 1990, har den overtrådt fællesskabsretten. I øvrigt opfyldte en af de beslutninger, der blev truffet i december 1990, og som indeholdt finansiel støtte til en konkurrents projekt, ikke prioriteringen i forordning nr. 4028/86.

32. Echebastar er dernæst af den opfattelse, at Kommissionens passive holdning er en tilsidesættelse af princippet om retsreglers indbyrdes rangfølge. Forordning nr. 4028/86, der er udstedt af Rådet, er af højere rang og binder Kommissionen, som derfor formelt og tjenstligt skal træffe afgørelse inden udløbet af den lovbundne frist. Under henvisning til Domstolens praksis (se dom af 7.2.1973, sag 39/72, Kommissionen mod Italien, Sml. s. 110, af 8.4.1976, sag 43/75, Defrenne, Sml. s. 455, af 7.2.1979, sag 128/78, Kommissionen mod Det Forenede Kongerige, Sml. s. 419, og af 27.3.1990, sag C-10/88, Italien mod Kommissionen, Sml. I, s. 1229) har Echebastar anført, at en modsat opfattelse kan føre til en tilsidesættelse af fortolkningsregler, som Domstolen stedse har håndhævet. Kommissionen kan derfor ikke undlade at anvende forordning nr. 4028/86 ved at tilsidesætte forordningens bindende frister. Kommissionen har i hvert fald ændret forordning nr. 4028/86 ved at opstille nye betingelser for at yde støtte til ansøgninger, der opfylder samtlige betingelser, og som blot udsættes til næste regnskabsår, og har herved ladet Echebastar vente uendeligt. Kommissionen har ikke begrænset sig til at gennemføre artikel 6, 7, 8 og 35 i forordningen, men har indført nyskabelser, hvilket er i strid med princippet om retsreglers indbyrdes rangfølge.

33. Efter Echebastar's opfattelse beror Kommissionens påståede passivitet på en dobbelt vildfarelse. Den faktiske vildfarelse består i, at Kommissionen mente ubegrænset at kunne holde fristen i artikel 35, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4028/86 åben. Under henvisning til dom af 1. juli 1965 (sag 106/63 og 107/63, Toepfer mod Kommissionen, Sml. 1965-1968, s. 67) har Echebastar anført, at det tab, selskabet har lidt ved, at Kommissionen fejlagtigt har undladt at træffe en beslutning inden for den fastsatte frist, bør pålægges Kommissionen. Den retlige vildfarelse består i, at Kommissionen mente, at den — trods artikel 37, stk. 1, i forordning nr. 4028/86, og selv om den den 22. november 1989 skriftligt havde meddelt Echebastar, at selskabets projekt ikke ville få finansiel fællesskabsstøtte, da »de disponible bevillinger til finansiering af projekter i 1989 var utilstrækkelige« — kunne lade regnskabsåret 1990 hengå uden at træffe nogen beslutning om Echebastar's projekt, skønt den ved skrivelse af 17. maj 1990 havde udtalt, at »en beslutning vil blive truffet senest den 31. oktober 1990«.

Kommissionen har herved tilsidesat princippet om beskyttelse af den berettigede forventning og princippet om retssikkerhed, der er anerkendt i Domstolens praksis, og som kan gøres gældende under et passivitetssøgsmål, da de omfattes af fællesskabsretten (dom af 3.5.1978, sag 112/77, Toepfer mod Kommissionen, Sml. s. 1019, af 19.5.1983, sag 289/81, Mavridis mod Parlamentet, Sml. s. 1731, og af 21.9.1983, sag 205/82-214/82, Deutsche Milchkontor m.fl. mod Tyskland, Sml. s. 2663).

34. Echebastar har endvidere anført, at Kommissionens passivitet indebærer en overtrædelse af væsentlige formkrav. Overtrædelserne består for det første i, at Kommissionen ikke har truffet de beslutninger, der kræves ifølge artikel 35, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4028/86, hverken i 1988, den 31. oktober 1990 eller den 30. april 1991. Dernæst er der sket en overtrædelse derved, at de formelle beslutninger alene er meddelt støttemodtagerne, hvorimod indehaverne af de udskudte projekter kun modtog en simpel informationsskrivelse, der ikke kan danne grundlag for et søgsmål. Den manglende gennemførelse af den prioritering, der fremgår af artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 4028/86, udgør en tredje overtrædelse. Den manglende fremsendelse af en rapport om prioriteringsforholdet mellem imødekomne og afviste ansøgninger udgør en fjerde overtrædelse. Endelig er artikel 40, stk. 2, i forordning nr. 4028/86 blevet tilsidesat i det omfang, de deri indeholdte bevillinger ikke er blevet fuldt uddelt i de forskellige etårsperioder.

35. Endelig er Kommissionens påståede passivitet ligeledes udtryk for magtfordrejning, idet den ikke har taget stilling ved udløbet af den to måneders frist, der er indeholdt i traktatens artikel 175, stk. 2, og således har afslået at træffe en beslutning, uanset kravet herom i artikel 35 og 37 i forordning nr. 4028/86. Kommissionens kompetence er begrænset, når den træffer beslutning i henhold til forordning nr. 4028/86. Den skal nemlig træffe beslutning to gange om året. Ydermere er Kommissionen ikke alene bundet i den første fase, der består i at undersøge, om de indgivne ansøgninger opfylder betingelserne, der kræves ifølge forordningen, men ligeledes i den anden fase af proceduren, idet den skal overholde betingelserne og reglerne i artikel 7, stk. 1, litra a), b), c), og artikel 7, stk. 2, samt i artikel 8, stk. 2, der prioriterer de konkrete projekter.

Såfremt støtteansøgningerne overstiger de disponible bevillinger, er det derfor vigtigt at overholde reglerne om prioriteringen. Kommissionen har imidlertid siden indgivelsen af Echebastar's ansøgning haft syv muligheder for at tage stilling til ansøgningen, men har endnu ikke truffet nogen beslutning herom. Dette er i strid med artikel 6, 7, 8 og 35 i forordning nr. 4028/86, der ikke tillader nogen forsinkelse.

Vedrørende dette anbringende har Echebastar sammenfattende anført, at Kommissionen — ved at anvende kriterier, der ændrer artikel 35, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4928/86 og derved forhale tildelingen af den finansielle fællesskabsstøtte uendeligt — har gjort sig skyldig i åbenbar magtfordrejning, jf. Domstolens praksis, hvorefter der ved magtfordrejning forstås, at en administrativ myndighed under udøvelsen af sine beføjelser forfølger et andet mål end det, hvortil beføjelserne blev givet (jf. dom af 4.2.1982, sag 817/79, Buyl mod Kommissionen, Sml. s. 245, og af 21.6.1984, sag 69/83, Lux mod Revisionsretten, Sml. s. 2447).

36. I replikken har Echebastar tilføjet, at Kommissionens påståede passivitet ligeledes udgør en tilsidesættelse af traktatens artikel 40, stk. 3. Den forskelsbehandling af ansøgere om fællesskabsstøtte i henhold til forordning nr. 4028/86, som fremgår af Kommissionens erklæring om, at der alene træffes en formel beslutning, jf. traktatens artikel 189, for modtagerne af støtte, hvorimod der ved de ikke-imødekomne projekter alene gives en meddelelse om resultatet ved skrivelser om, at støttetildelingen udsættes til det følgende regnskabsår, er i strid med traktatens artikel 40, stk. 3, andet afsnit. Denne forskelsbehandling er en retsnægtelse i forhold til de ansøgere om finansiel fællesskabsstøtte, hvis projekter udsættes, da disse dermed afskæres fra enhver mulighed for at anlægge sag. Til støtte for denne opfattelse har Echebastar henvist til domme af 16. februar 1978 (sag 61/77, Kommissionen mod Irland, Sml. s. 417, og sag 88/77, Fiskeriministeriet mod Schonenberg, Sml. s. 473), og af 4. oktober 1979 (sag 238/78, Ireks-Arkady mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 2955, forenede sager 241/78, 242/78, 245/78-250/78, DGV m.fl. mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3017, og forenede sager 261/78 og 262/78, Interquell Stärke-Chemie og Diamalt mod Rådet og Kommissionen, Sml. s. 3045).

Echebastar har tilføjet, at tildelingen af støtte til andre projekter, som f.eks. det italienske projekt nr. 0351/90/02, er en forskelsbehandling af sådanne projekter som selskabets.

37. *Kommissionen* har indledningsvis anført, at det forhold, at Echebastar erkender forud for sagsanlægget at have modtaget Kommissionens meddelelse af 18. december 1990, der indeholdt Kommissionens stillingtagen til ansøgningen samt begrundelsen herfor, er tilstrækkeligt grundlag for at afvise passivitetssøgsmålet, hvis egentlige genstand er, at sagsøgeren ønsker at få meddelelse om en retsakt, som allerede er udstedt til ham (se dom af 14.12.1962, sag 5/62-11/62 samt 13/62, 14/62 og 15/62, San Michele, Sml. 1954-1964, s. 357, org. ref.: Rec. s. 859, og af 13.7.1971, sag 8/71, Deutscher Komponistenverband, Sml. 1971, s. 163, org. ref.: Rec. s. 705).

38. Kommissionen har dernæst anført, at Echebastar i replikken har ændret den oprindelige sags genstand. Sagsøgeren har ændret

sagen til et søgsmål om annullation af en beslutning om afvisning. Echebastar's argumentation hviler nemlig på den forudsætning, at Kommissionen på grund af projektets karakteristika og de disponible bevillinger var forpligtet til at yde støtte. Da Kommissionen har undladt at gøre dette, bør Domstolen altså pålægge den at gøre det. Dernæst kan en argumentation om projektets særlige karakter i kraft af de lovbestemte betingelser eller i forhold til andre projekter og om, hvorvidt der foreligger disponible finansielle midler, efter Kommissionens opfattelse alene anvendes i forbindelse med et annullationssøgsmål og ikke et passivitetssøgsmål.

Kommissionen har ligeledes anført, at Echebastar har ændret og udvidet sine anbringender i replikken. Henvisningerne til projektets særlige karakter kan således danne grundlag for anbringender om tilsidesættelse af forordning nr. 4028/86 eller af forbuddet mod forskelsbehandling. De påståede disponible bevillinger kan danne grundlag for anbringendet om Kommissionens åbenbare vildfarelse. Endelig har de påståede formmangler kun betydning, såfremt der foreligger en formel beslutning, truffet af Kommissionen.

De nye påstande, som Echebastar har nedlagt for første gang i replikken, har kun mening i forbindelse med et annullationssøgsmål.

Kommissionen er derfor af den opfattelse, at en ændring i replikken af sagens genstand og fremsættelse af yderligere anbringender og påstande i forhold til dem, der fremgår af stævningen i passivitetssøgsmålet, reelt indebærer anlæg af et annullationssøgsmål, som efter artikel 38 og 42 i Domstolens procesreglement ikke kan tages under pådømmelse. Afvisningen af det nye annullationssøgsmål følger ligeledes af, at dette er uforeneligt med den samtidige opretholdelse af det oprindelige passivitetssøgsmål.

39. Kommissionen har dernæst indledningsvis fremhævet to særegenheder ved forordning nr. 4028/86. Den første er, at medlemsstaterne er medansvarlige for foranstaltninger til omstrukturering og fornyelse af fiskerflåden, og den anden vedrører retsstillingen for de personer, der ansøger om finansiel fællesskabsstøtte til projekter vedrørende køb eller bygning af nye fiskerfartøjer.

40. Medlemsstaternes medansvar kommer til udtryk i Fællesskabets retsforskrifter.

I henhold til fællesskabsordningen for bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne, der blev indført ved Rådets forordning (EØF) nr. 170/83 af 25. januar 1983 om en fællesskabsordning for bevarelse og forvaltning af fiskeressourcerne, påhviler det medlemsstaterne at fordele fangstmuligheder på bestande, der er undergivet TAC eller andre mængdemæssige begrænsninger, mellem Fællesskabets fiskere. Medlemsstaterne fordeler derefter disse kvoter mellem deres egne fiskere og kontrollerer deres egen fiskerflådes fangstkapacitet.

Strukturpolitikken på fiskeriområdet gennemføres ved hjælp af foranstaltninger til fremme eller tilskyndelse og ikke ved hjælp af tvangsforanstaltninger. Da fiskerierhvervet har meget forskellige vilkår i de forskellige medlemsstater, er det nødvendigt, at foranstaltninger vedrørende tilpasning af flåderne afpasses efter den pågældende medlemsstat.

Fællesskabslovgiver har taget dette i betragtning ved i grundforordningen vedrørende strukturpolitikken på fiskeriområdet at bestemme, at strukturpolitikken skal iværksættes inden for rammerne af flerårige udviklingsprogrammer for hver enkelt medlemsstat.

Disse programmer, der er defineret i artikel 2 i forordning (EØF) nr. 4028/86, skal undersøges af Kommissionen under hensyn til den forventede udvikling i fiskeressourcerne samt til foranstaltninger og retningslinjer inden for den fælles fiskeripolitik. En godkendelse af et program er ikke tilstrækkeligt, idet der skal foregå en opfølgning af udviklingen i hver medlemsstats fiskeriflåde. Derfor pålægges medlemsstaterne i artikel 5 i forordning nr. 4028/86 hvert år før den 1. april at indsende en sammenfattende situationsrapport om deres programmer.

Kommissionen har i denne sammenhæng fremhævet, at Fællesskabets finansiering af projekter vedrørende bygning eller køb af nye fiskerfartøjer er betinget af, at den pågældende medlemsstat overholder de årlige overslag. For så vidt angår Spanien er det flerårige udviklingsprogram blevet godkendt ved nævnte beslutning 88/149 af 11. december 1987, hvori Kommissionen anfører, at der for så vidt angår den aktive tunfiskerflåde pr. 1. januar 1987 (hvori det af sagsøgerens projekt omfattede fartøj skulle indgå) kan tillades en vis forhøjelse ind til udgangen af 1991.

Fællesskabsstøtte til projekter vedrørende omstrukturering og fornyelse af fiskerflåden kan kun tildeles, såfremt finansieringsansøgningerne falder inden for rammerne af den pågældende stats flerårige udviklingsprogram og overholder de mål, der er fastsat deri. Det følger heraf, at Kommissionen træffer afgørelse om indleverede projekter på grundlag af medlemsstaternes forudgående resultater. Såfremt de nemlig overholder de årlige mål, kan Kommissionen tage ansøgninger om støtte til bygning af nye fartøjer i betragtning.

Medlemsstaternes deltagelse er imidlertid ikke begrænset til at gennemføre programmet, men omfatter ligeledes en behandling af de konkrete ansøgninger om fællesskabsstøtte. Forholdet mellem Fællesskabet og de enkelte ansøgere er nemlig et trekantforhold mellem Fællesskabet, medlemsstaten og de individuelle ansøgere.

Medlemsstatens opgave består i først at undersøge de konkrete ansøgninger for at kontrollere, om disse falder inden for rammerne af det flerårige udviklingsprogram. Ud over denne gennemgang foretager medlemsstaten en vurdering af projekterne og inddeler dem efter en prioritering. Denne prioritering tages i betragtning af Kommissionen, når den opstiller en prioriteringsliste over samtlige indleverede projekter.

Medlemsstaten deltager ligeledes i den følgende fase, hvor fællesskabsstøtten tildeles, idet Kommissionen nemlig tildeler denne støtte efter høring af Den Stående Fiskeri-

strukturkomité. Medlemsstaterne bliver i løbet af denne slutfase i strukturkomitéen underrettet om de anvendte prioriteringskriterier. Echebastar modtog derfor i februar 1990 en meddelelse fra de spanske myndigheder, hvori disse gav selskabet en kort redegørelse af grundene til, at projektet ikke var blevet prioriteret i forhold til andre projekter i 1989-beslutningen.

41. Retsstillingen for ansøgere om fællesskabsstøtte til bygning af nye fiskerfartøjer indebærer, at ansøgerne ikke besidder nogen ret til støtte, og at de, såfremt deres ansøgning ikke imødekommes, vil blive behørigt underrettet herom ved en almindelig meddelelse.

Kommissionen har således påpeget, at den ifølge artikel 6, stk. 1, i forordning nr. 4028/86 »kan yde finansiel fællesskabsstøtte ...«, hvilket betyder, at strukturelle foranstaltninger ikke automatisk giver ret til støtte, men alene, at ansøgningen vil blive vurderet under samme betingelser som andre indgivne ansøgninger, at den vil blive henført til det prioriteringsniveau, der tilkommer den, og vil blive imødekommet i det omfang, de begrænsede disponible midler tillader det. Proceduren er følgende: Under den første vurderingsfase er Kommissionens beføjelser bundne, dvs. at den, såfremt ansøgningen opfylder betingelserne i de gældende forskrifter, skal godkende den eller i modsat fald afvise den. Hvert projekt bliver således gennemgået individuelt, uden at der foretages en sammenligning med andre konkurrerende projekter. Anden fase består i en sammenligning af alle ansøgninger med henblik på at fastslå, hvilke ansøgninger der bør gives fortrinsret til fællesskabsfinansiering. Fællesskabsfinansiering af strukturforanstaltningerne er nemlig ikke ubegrænset og kan ikke overskride grænserne for den samlede bevilling på 800 mio. ECU for perioden 1987-1991, jf. artikel 40 i forordning nr. 4028/86, inden for hvilken budgetmyndighederne fastsætter det disponible maksimumsbeløb for hvert regnskabsår. Kommissionen må derfor tage hensyn til, at det disponible beløb i det årlige budget er meget mindre end det samlede beløb, som ville være nødvendigt til at imødekomme alle de ansøgninger, der opfylder betingelserne i forordningen.

Kommissionen er af den opfattelse, at alene de projekter, der tildeles fællesskabsstøtte, skal være genstand for en formel beslutning, truffet af Kommissionen, jf. traktatens artikel 189. Denne beslutning skal være rettet både til den pågældende medlemsstat og til støttemodtagerne. Ansøgere, hvis projekter ikke imødekommes, informeres ad to forskellige kanaler. For det første offentliggør Kommissionen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* »C«-serien, en meddelelse, der indeholder antallet af indgivne ansøgninger og imødekomne ansøgninger, idet de sidstnævnte opdeles på medlemsstater og investeringstype. For det andet fremsender Kommissionens tjenestegrene en meddelelse indeholdende disse to oplysninger til alle ansøgere, hvis projekter opfylder betingelserne i forordningen, men ikke har kunnet imødekommes, fordi de disponible bevillinger var opbrugt. Disse oplysninger er blevet meddelt sagsøgeren ved skrivelsen af 18. december 1990.

Denne dobbelte meddelelse har to konsekvenser. Den første fremgår af artikel 37, stk. 1, i forordning nr. 4028/86. Den anden

konsekvens består i en konstatering af, at projektet kan modtage en national støtte, da den eneste begrundelse for afslaget er utilstrækkelige midler. Derimod giver den automatiske udsættelse alene ret til en nyvurdering i det følgende regnskabsår sammen med alle de ansøgninger, der kan være indgivet i det nye regnskabsår, og giver altså ikke den pågældende nogen fortrinsret i forhold til disse. Ydermere indebærer udsættelsen ikke, at ansøgningen skal behandles i forbindelse med den første række beslutninger, der træffes senest den 30. april, idet behandlingen kan foretages i løbet af det følgende regnskabsår.

Sammenfattende har Kommissionen anført, at den pågældende ordning ikke giver ret til støtte til ansøgninger, der opfylder betingelserne. Kommissionen har tilføjet, at underretning af adressaterne ved hjælp af en skrivelse fra dens tjenestegrene om, at deres ansøgning ikke har kunnet imødekommes alene på grund af utilstrækkelige bevillinger, er tilstrækkeligt til, at de kan anfægte beslutningen om at give de imødekomne ansøgninger fortrinsret, idet Domstolen under et sådant sagsanlæg kan fastslå, om Kommissionen ved at udvælge de imødekomne projekter har overholdt prioriteringskriterierne i forordningen og de almindelige principper om forbud mod forskelsbehandling, vilkårlighed og magtfordrejning.

42. Kommissionen har dernæst gjort gældende, at forsinkelsen vedrørende beslutningen om Echebastar's ansøgning ikke kan tilregnes den. Kommissionen har anført, at for at den havde kunne træffe en afgørelse inden den 30. april 1988 skulle den i henhold til artikel 6, stk. 2, litra a), i forordning nr. 4028/86 have været i stand til at vurdere, om Echebastar's projekt indgik i det flerårige udviklingsprogram, men Spanien havde ikke ifølge Kommissionen i april 1988 meddelt den de oplysninger, der kræves i artikel 2 i beslutning 88/149 om godkendelse af det spanske program. Kommissionen så sig derfor tvunget til foreløbigt at udsætte beslutningerne om ydelse af støtte til projekter om bygning af nye fiskerfartøjer. Kommissionen meddelte på det 79. møde i Den Stående Fiskeristrukturkomité, der blev afholdt den 20. april 1988, medlemsstaterne, at de projekter, som den skulle tage stilling til i april, samt de projekter, der var blevet indsendt inden den 31. marts 1988, ville blive vurderet i forbindelse med den anden beslutning, der skulle træffes senest den 31. oktober s.å., såfremt den rettidigt modtog oplysningerne. Den manglende rettidige fremsendelse af disse oplysninger fra de fleste medlemsstater forhindrede på ny Kommissionen i at tage stilling til projekterne om bygning af nye fartøjer i oktober 1988. Den havde derfor besluttet at forlænge gyldigheden af de nybygningsprojekter, der var gennemgået i 1988, og som den ikke havde kunnet tage stilling til, i yderligere et regnskabsår.

Echebastar's projekt havde derfor først kunnet gennemgås i 1989, og den 22. november dette år var Echebastar blevet underrettet om, at hans støtteansøgning ikke kunne imødekommes på grund af utilstrækkelige bevillinger. Kommissionen skulle have taget stilling hertil i april 1990. Men de oplysninger, som de fleste medlemsstater fremsendte, var imidlertid utilstrækkelige eller selvmodsigende, og Kommissionen udsatte derfor på ny tildelingen af støtte indtil oktober-

beslutningerne. I oktober 1990 var oplysningerne stadig ufuldstændige eller selvmodsigende for så vidt angår Spanien. I november 1990 var der dog fremkommet oplysninger, som gjorde det muligt at forelægge de projekter, der skulle træffes beslutning om, for Den Stående Fiskeristrukturkomité på dens møde den 11. december 1990 og træffe de tilsvarende begunstigende beslutninger den 20. december 1990. Disse beslutninger blev meddelt den pågældende medlemsstat og støttemodtagerne, ligesom det samlede resultat af beslutningerne blev offentliggjort i EF-Tidende C 29 af 5. februar 1991. For så vidt angår projekterne om bygning af fartøjer, som opfyldte betingelserne i forordning nr. 4028/86, men som ikke kunne imødekommes på grund af utilstrækkelig bevillinger — heriblandt Echebastar's projekt — var de berørte blevet underrettet ved skrivelsen af 18. december 1990, som sagsøgeren erkender at have modtaget.

43. Kommissionen har dernæst anført, at den for det første ikke er forpligtet til over for ansøgere, hvis projekt ikke imødekommes, at træffe en formel beslutning som omhandlet i traktatens artikel 189, og for det andet, at den stillingtagen, den fremsendte til Echebastar den 18. december 1990, er tilstrækkelig til, at der ikke foreligger noget grundlag for passivitetssøgsmålet.

44. Efter Kommissionens opfattelse indeholder lovgivningen om finansiering af projekter til køb eller bygning af nye fiskerfartøjer ikke en forpligtelse til at træffe en formel beslutning, rettet individuelt til en ansøger, hvis projekt ikke imødekommes, og den fremsendte meddelelse er passende i forhold til ansøgerens retsstilling og tilstrækkelig til at opretholde den.

I denne sammenhæng har Kommissionen indledningsvis anført, at artikel 175 er baseret på, at en af de to institutioner, der trods behørig opfordring til at handle, har undladt at udstede en retsakt til den pågældende, »som han retligt har krav på efter fællesskabsretten«. Det følger imidlertid af retsstillingen for en ansøger om fællesskabsstøtte til finansiering af et projekt om bygning af et fiskerfartøj, at bestemmelserne i forordning nr. 4028/86 om en eventuel støtte til bygning af nye fiskerfartøjer ikke giver ansøgerne nogen ret til at få tildelt en støtte, alene fordi de opfylder betingelserne i forordningen. De to faser i Kommissionens vurdering af de behandlede ansøgninger udmunder i udfærdigelse af en liste over projekter i prioriteringsorden, hvorefter Kommissionen alene imødekommer projekterne efter deres rækkefølge på listen, så langt de pågældende bevillinger rækker. Beslutninger om at tildele fællesskabsstøtte bør være en formel beslutning som omhandlet i traktatens artikel 189, da den indebærer et særligt administrativt forhold mellem Kommissionen og støttemodtagerne, idet beslutningerne tildeler fordele og pålægger bestemte forpligtelser. For så vidt angår de projekter, som opfylder de opstillede betingelser for at kunne finansieres, men som udelukkes herfra, fordi de disponible bevillinger ikke er tilstrækkelige til at yde støtte til alle indgivne projekter, har Kommissionen anført, at den ikke kan afslå disse, når det ikke er deres karakteristika som sådan, der udelukker dem fra støtte, men det forhold, at bevillingerne er utilstrækkelige. De ansøgere, hvis projekter er blevet udelukket på grund af manglende bevillinger, bør informeres herom ved hjælp af en skrivelse. Sammen med offentliggørelsen i EF-Tidendes C-serie er en sådan skrivelse tilstrækkelig til at danne grundlag for et søgsmål ved Domstolen. I øvrigt kan de pågældende rette henvendelse til deres natio-

nale myndigheder for at få yderligere oplysninger om de trufne beslutninger.

45. Kommissionen har anført, at meddelelsen til Echebastar i skrivelsen af 18. december 1990 vedrørende det pågældende projekt også udgør en stillingtagen, der er tilstrækkelig til at udelukke passivitet, jf. traktatens artikel 175, stk. 2. Denne meddelelse samt offentliggørelsen i EF-Tidende og de bemærkninger og den detaljerede liste over projekter, som de nationale myndigheder har stillet til rådighed, sætter Domstolen i stand til at efterprøve, om beslutningen om at prioritere fællesskabsstøtte til andre projekter tilsidesætter forbuddet mod forskelsbehandling og forbuddet mod vilkårlighed og magtfordrejning.

Selv om Domstolen giver sagsøgeren medhold i det foreliggende passivitetssøgsmål, kan dommen alene fuldbyrdes ved hjælp af en meddelelse til sagsøgeren om, at hans ansøgning ikke er blevet imødekommet, fordi der forelå andre og mere kvalificerede ansøgninger. Indholdet vil således i realiteten være det samme som i skrivelsen af 18. december 1990.

Kommissionen har anført, at klagepunkterne om dels, at meddelelsen er utilstrækkelig, og dels, at begrundelserne og oplysningerne i meddelelsen er utilstrækkelige, under alle omstændigheder er ubegrundede. Dette fremgår klart af Echebastar's omfattende argumentation vedrørende beslutningen om ikke at yde selskabet den ansøgte støtte.

46. Kommissionen har fremhævet, at overholdelsen af fristen i artikel 35, stk. 1, litra a), i forordning nr. 4028/86 er en underordnet forpligtelse i forhold til hovedforpligtelsen om, at de beslutninger, der træffes vedrørende projekterne, bliver truffet på grundlag af pålidelige oplysninger. Da Kommissionen i oktober 1990 kun disponerede over ufuldstændige oplysninger, kunne den ikke træffe beslutning om de nye bygningsprojekter, idet disse ikke kunne indpasses i det flerårige udviklingsprogram. Under alle omstændigheder har Kommissionen taget stilling inden for den frist på to måneder, som den efter traktatens artikel 175 har til at tage stilling efter at være blevet opfordret til at handle. Kommissionen har tilføjet, at klagepunkterne vedrørende udskydelse af dens beslutning fra 1988 til 1989 og til april 1991 ikke kan realitetsbehandles i forbindelse med et søgsmål, der angår forhold i regnskabsåret 1990.

47. Dernæst er opfordringen af 20. september 1990 til at handle mangelfuld, hvilket medfører, at sagen bør afvises.

Kommissionen har i denne sammenhæng indledningsvis henvist til Domstolens praksis (dom af 4.2.1959, sag 17/57, Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg, Sml. 1954-1964, s. 125, org. ref.: Rec. s. 9), hvoraf det fremgår, at datoen for opfordringen til at handle udgør udgangspunktet for fristerne for den pågældende til at anlægge sag og for institutionen til at svare. Opfordringen skal derfor fremsættes efter udløbet af den lovbundne frist, som institutionen har til at træffe en beslutning, idet en sådan lovbunden frist er uden betydning, hvis den kan forkortes efter den berørtes forgodtbefindende.

I dette tilfælde er opfordringen til at handle fremkommet til Kommissionen den 2. okto-

ber 1990, eller før udløbet af fristen, som Kommissionen ifølge artikel 35, stk. 1, i forordning nr. 4028/86 har til at udtale sig om ansøgningerne, som udløb den 31. oktober 1991. Forordningens artikel 37, hvorefter ansøgninger, som ikke har kunnet imødekommes på grund af utilstrækkelige finansielle midler, overføres »til det følgende budgetår«, betyder, at der kan træffes beslutning om disse såvel i første som i andet halvår i det pågældende år. Kommissionen er således af den opfattelse, at den af sagsøgeren forudgående fremsatte opfordring til at handle ikke er gyldig, da den er fremsat for tidligt. Såfremt sagsøgeren havde fremsat den forudgående opfordring efter den 31. oktober, ville Kommissionen have haft en frist på to måneder til svare, dvs. i hvert fald indtil den 31. december, inden hvilken dato beslutningen blev truffet og meddelt sagsøgeren.

48. For så vidt angår tilsidesættelsen af princippet om retsreglers indbyrdes rangfølge har Kommissionen anført, at den har taget stilling og har underrettet sagsøgeren herom den 18. december, eller halvanden måned efter udløbet af fristen, men inden for to måneder efter opfordringen til at handle, såfremt denne sidstnævnte var blevet fremsat rettidigt og ikke for tidligt, og under alle omstændigheder før denne sags indbringelse. I øvrigt beror denne korte forsinkelse på, at den bestemmelse, som pålægger Kommissionen at sikre, at ansøgningerne er i overensstemmelse med målene i det flerårige udviklingsprogram, har forrang fremfor bestemmelsen, som fastsætter en frist for den administrative behandling af disse sager.

49. For så vidt angår den påståede faktiske vildfarelse har Kommissionen alene anført, at den ikke har den opfattelse, som Echebastar har tillagt den, idet dette ville være i strid med artikel 35 i forordning nr. 4028/86.

50. For så vidt angår den retlige vildfarelse har Kommissionen anført, at skrivelsen af 17. maj 1990, som blot angiver den frist, som gælder, såfremt Kommissionen i forvejen er i besiddelse af de nødvendige oplysninger, ikke har en sådan karakter, at den kan give sagsøgeren en yderligere berettiget forventning i forhold til den, der er baseret på fristen i forordningen, og at dette argument derfor er indeholdt i argumentet om, at den pågældende frist ikke er overholdt.

51. Klagepunktet om magtfordrejning hører sammen med den påberåbte overtrædelse af fristen. Kommissionen har derfor henvist til sine bemærkninger herom.

52. Kommissionen har gentaget, at anbringender til påvisning af, at beslutningen om ikke at bevilge den ansøgte støtte var ulovlig, ikke kan realitetsbehandles under et passivitetssøgsmål, og har først anført, at det forhold, at ansøgningerne opfylder betingelserne i forordning nr. 4028/86 alene medfører, at de indgår i en sammenligning med andre projekter og ikke er nogen garanti for, at de vil blive imødekommet. For det andet var de disponible bevillinger ikke tilstrækkelige, og det er derfor tilstrækkeligt at sammenligne oplysningerne om de disponible bevillinger med det samlede beløb i ansøgningerne om bygning af nye fartøjer i hele Fællesskabet for at kunne konstatere, at forskellen mellem ansøgninger og disponible bevillinger gjorde det nødvendigt at prioritere ansøgningerne efter deres karakter.

Forinden et projekt optages på prioriteringslisten, må Kommissionen sikre sig, at de mål, der er fastsat pr. år i hvert program for hver medlemsstat, samlet overholdes, og at der i det godkendte program indgår et projekt om bygning af et nyt fartøj. Disse to betingelser er nødvendige, men ikke i sig selv tilstrækkelige til, at Kommissionen giver tilladelse til, at der kan ydes national støtte, og til, at projektet kan modtage en eventuel fællesskabsstøtte. For at tildele en sådan støtte skal projektet desuden høre til dem, som i videst mulig omfang opfylder prioriteringskriterierne i artikel 8, stk. 2, i forordning nr. 4028/86. Kriterierne i stk. 2, litra b), er i praksis de bedst egnede til at opstille projekterne i prioriteringsorden. Kommissionen har således for strengt at overholde erstatningskriteriet først og fremmest krævet, at ejeren af de fartøjer, der uforsætligt er gået tabt, også er ansøger ifølge projektet, og at nybygningens samlede kapacitet svarer til de fartøjer, der er gået tabt ved ulykker.

Anvendelsen af disse kriterier på projektet i denne sag har vist, at et af de tre fartøjer, hvis endelige tab ved forlis har begrundet støtteansøgningen, Giozaldi, ikke tilhørte ansøgeren, og at et andet, Beti Campolibre, ikke var gået tabt ved forlis, men var blevet udført til Senegal. Disse to omstændigheder har medført, at ansøgerens projekt fik en lavere prioritering end mange andre projekter, der er indgivet af spanske redere. På den udarbejdede prioriteringsliste i forbindelse med beslutningen i af april 1989 var projektet indplaceret som nummer 251, og alene de første 34 fik tildelt støtte. Ved beslutningen i oktober 1989 havde projektet nummer 246, og kun de 48 første projekter fik tildelt støtte, hvorimod projektet ved beslutningen i december 1990 var placeret som nummer 324, og kun de 46 første projekter opnåede støtte. Kommissionen fastholder derfor, at Echebastar's projekt ikke er blevet forskelsbehandlet i forhold til andre spanske projekter.

For så vidt angår den prioritering, som medlemsstaterne har tildelt hvert projekt, er det Kommissionens opgave at sikre, at der så vidt muligt er en sammenhæng mellem prioriteringerne i den af medlemsstaten førte strukturpolitik vedrørende dens fiskerflådes sammensætning og omfang og den fælles fiskeripolitiks prioriteringer. Den spanske stat har i henhold til egne kriterier og på grundlag af det flerårige udviklingsprogram givet det pågældende projekt en prioriteringsgrad på 3 inden for en faldende skala fra 1-5. Ved den første beslutning i 1989 havde, af de 34 spanske projekter, der modtog fællesskabsstøtte, 31 en prioriteringsgrad på 1, 2 en prioriteringsgrad på 2 og et projekt en prioriteringsgrad på 3. Alle disse projekter omfattede en udtagning af kapacitet på over 100% i motorkraft og tonnage, hvilket ikke var tilfældet for Echebastar's projekt. Ved den anden serie beslutninger i 1989 fik 48 spanske projekter støtte, hvoraf 36 havde en prioriteringsgrad på 1, 7 en grad på 2 og 5 en grad på 3. Disse sidste 5 projekter indebar alle en højere udtagning af kapacitet end Echebastar's projekt, og endelig opnåede 46 spanske projekter støtte ved beslutningen i 1990; alle var tillagt en prioriteringsgrad på 1, bortset fra to projekter, der havde en prioriteringsgrad på 2, og alle projekter medførte

ligeledes over 100% udtagning af kapacitet i motorkraft og tonnage.

Echebastar's projekt er heller ikke blevet forskelsbehandlet i forhold til de projekter, der er indgivet af redere i andre medlemsstater. I denne sammenhæng har Kommissionen fastslået, at referencerammen, som udgøres af det flerårige udviklingsprogram, varierer efter fangstkapacitet, fangstmuligheder og den socio-økonomiske situation i fiskerisektoren i hver medlemsstat, samt at den første betingelse, hvert projekt skal opfylde, er, at det skal indgå i det flerårige udviklingsprogram for registrerings- eller flagstaten. Den uundgåelige følge af disse forhold er, at fællesskabsrettens prioriteringskriterier må anvendes på de projekter, der er indgivet af hver medlemsstat, og ikke på samtlige projekter, der er indleveret af alle medlemsstater. Anvendelsen af disse fællesskabskriterier må endvidere resultere i udfærdigelse af lister over projekter opstillet i prioriteringsrækkefølge for hver enkelt medlemsstat, men ikke i en samlet liste over alle de projekter, der er indsendt af samtlige fællesskabsredere.

Når de indgivne projekter prioriteres på en liste for hver enkelt medlemsstat og ikke på en samlet liste, må der — med henblik på den samlede disponible bevilling til bygning af nye fartøjer — naturligvis ske en forudgående fordeling på projekter fra hver medlemsstat. Kommissionen foretager denne fordeling i henhold til klart objektive kriterier, nemlig hovedsagelig de respektive flåders kapacitet i tonnage og motorkraft samt antal beskæftigede på området. Dernæst fordeles det samlede beløb, der tilkommer projekter indgivet af hver medlemsstat, efter projekternes prioriteringsrækkefølge, så langt beløbet rækker.

For så vidt angår det italienske projekt nr. 0351/90/02 har Kommissionen anført, at det pågældende projekt opfyldte alle foreskrevne kriterier og betingelser, og at Italien i fuldt omfang har overholdt målene i det flerårige udviklingsprogram for så vidt angår 1990. Kommissionen har ligeledes taget hensyn til den generelle situation for tunfiskeriet i Italien; dette land har nemlig en betydelig forarbejdningsindustri, og forsyningen med råvarer sker næsten udelukkende fra udlandet; bygningen af et tunfiskerfartøj, som det pågældende projekt drejede sig om, kunne derfor i et vist omfang medvirke til at reducere den italienske tunforarbejdningsindustris store afhængighed af udlandet, da den italienske flåde ikke omfattede et fartøj med disse karakteristika til højsøfiskeri efter tun. Derfor havde den italienske regering givet det pågældende projekt den højeste prioritering for så vidt angår fællesskabsfinansiering.

53. For så vidt angår sagsøgerens argumenter vedrørende de påståede formmangler har Kommissionen anført, at de ikke kan lægges til grund under et passivitetssøgsmål. Ikke desto mindre har Kommissionen som svar på disse argumenter, der er fremsat i replikken, fremhævet, at skrivelsen af 18. december 1990, der er fremsendt til Echebastar, er en stillingtagen, der er tilstrækkelig til, at der ikke kan antages at foreligge nogen passivi-

tet, idet sagsøgeren derved informeres om, at ansøgningen ikke har kunnet imødekommes, fordi den disponible fællesskabsstøtte var blevet tildelt projekter, der var mere kvalificerede end sagsøgerens projekt. Sagsøgeren havde derfor kunnet indbringe et søgsmål for Domstolen om beslutningerne om at tildele andre projekter støtte. Kommissionen har dernæst gjort opmærksom på, at såfremt sagsøgeren befandt sig i en retlig usikker situation for så vidt angår karakteren af den skrivelse, selskabet havde modtaget fra Kommissionen, og for så vidt angår de retsskridt, selskabet kunne tage for at opnå en judiciel prøvelse af Kommissionens handlinger, havde sagsøgeren kunnet beskytte sine rettigheder via et søgsmål for Domstolen med henblik på at få afklaret, om den selskabet tilsendte meddelelse kunne være genstand for et søgsmål. Under alle omstændigheder kunne selskabet, så snart det fik kendskab til de beslutninger, der var truffet vedrørende de andre ansøgninger, og som direkte berørte dets ansøgning, og som selskabet var blevet informeret om ved Kommissionens skrivelse eller meddelelsen, der blev offentliggjort i EF-Tidende den 2. februar 1991, inden for en rimelig frist have henvendt sig til de nationale myndigheder eller fællesskabsmyndighederne for at få udleveret såvel listen over godkendte projekter som beslutningerne herom med henblik på at kunne kontrollere, om dets eget projekt var mindre kvalificeret til støtte end de imødekomne projekter.

Echebastar's påstand om, at det fastslås, at det har ret til finansiel støtte til projektet om bygning af et fiskerfartøj

54. *Echebastar* har under henvisning til traktatens artikel 176 anført, at Kommissionen er forpligtet til at gennemføre de nødvendige foranstaltninger til at genoprette de tilsidesatte fællesskabsregler ved at fuldbyrde den dom, som Domstolen afsiger. Disse foranstaltninger må nødvendigvis gå ud på, at sagsøgeren tildeles den ansøgte støtte, nemlig 10% af overslaget, dvs. 195 650 000 PTA.

Det følger af Kommissionens skrivelse af 22. november 1989, at den eneste formelle hindring for at tildele støtten var utilstrækkelige disponible midler i regnskabsåret 1989; ansøgningen om finansiel støtte burde derfor være overført til regnskabsåret 1990 med henblik på tildeling i dette år som angivet i artikel 37, stk. 1, i forordning nr. 4028/86.

Skrivelserne af 12. februar og 31. oktober 1990 må betragtes som en bekræftelse af denne opfattelse. Da Kommissionens undladelse heraf derfor er i strid med traktaten, bør Domstolen pålægge Kommissionen at tildele Echebastar den ansøgte finansielle støtte. Dette så meget desto mere som Kommissionen, i modsætning til, hvad den har hævdet, i 1990 disponerede over bevillinger til at imødekomme Echebastar's projekt.

Dernæst har sagsøgeren anført, at da Kommissionens skrivelse af 18. december 1990 også indebar, at Echebastar's projekt opfyldte alle nødvendige betingelser for at modtage finansiel fællesskabsstøtte, burde støtten have været tildelt i 1989 ved den anden beslutning, eventuelt den 30. april 1990 eller allersenest den 31. oktober 1990, da de nødvendige bevillinger forelå på disse tidspunkter. Domstolen bør derfor fastslå, at Echebastar har ret til den finansielle støtte.

Endelig har sagsøgeren anført, at da Kommissionen i 1990 alene traf en beslutning vedrørende 82,56 mio. ECU, mens der efter forordning nr. 4028/86, jf. dens artikel 40, stk. 2, pr. år obligatorisk skal tildeles støtte på 160 mio. ECU, er det uantageligt at påberåbe sig utilstrækkelige bevillinger som grundlag for en afvisning af at yde Echebastar støtte.

Der bør følgelig udbetales en støtte til Echebastar på 195 650 000 PTA, og Domstolen kan afsige dom herom.

55. *Kommissionen* har anført, at sagsøgeren forveksler pligten til at træffe en beslutning, positiv eller negativ, hvilket er passivitetssøgsmålets genstand, med pligten til at tildele den ansøgte støtte, der kan være genstand i en eventuel sag til prøvelse af en negativ beslutning. Denne påstand kan derfor for det første ikke realitetsbehandles under denne sag, hvor sagsøgeren alene kan nedlægge påstand om, at den institution, der er opfordret til at handle, vedtager den retsakt, som den afkræves, men ikke, at retsakten skal være en beslutning om at tildele støtte. Subsidiært kan denne påstand ikke tages til følge, da alene det forhold — hvilket er sket — at den fastsatte frist for udstedelse af retsakten ikke er overholdt, ikke medfører nogen begrænsning af beføjelser til at træffe en positiv eller negativ beslutning.

Erstatningspåstandene

56. *Echebastar* har krævet erstatning for det økonomiske tab, som selskabet har lidt på grund af Kommissionens passivitet. Det fremgår af sagsakterne, at tabet er reelt, sikkert, konkret og aktuelt, og at det er en direkte følge af Kommissionens passivitet. I denne sag foreligger der »en tilstrækkelig kvalificeret krænkelse af en højere retsregel til beskyttelse af private«, jf. Domstolens praksis. Ved ikke at overholde fristen på to måneder i traktatens artikel 175 har Kommissionen klart ramt et fiskeri, som allerede var påbegyndt, idet den totale finansiering således påhviler fiskerivirksomheden, som således i hvert fald må bære renterne af finansieringen af den økonomiske støtte, som Kommissionen burde have tildelt inden for de fastsatte frister. Årsagsforbindelsen mellem dette tab og passiviteten er således påvist (se dom af 15.3.1984, sag 310/81, EISS mod Kommissionen, Sml. s 1341).

Erstatningskravet omfatter såvel det lidte tab som tabt fortjeneste. Efter Echebastar's opfattelse følger det lidte tab såvel af den manglende tildeling af finansiel fællesskabsstøtte som af, at Echebastar har måttet finansiere fællesskabsstøtten fra den dag, hvor den burde være tildelt, nemlig den 31. oktober 1990, indtil det tidspunkt, hvor den endelig udbetales. Det tilkendte beløb bør være af en sådan størrelse, at Echebastar stilles som selskabet ville have været stillet, såfremt Kommissionen ikke havde forholdt sig passiv i strid med traktaten. Echebastar bør derfor også tilkendes omkostningerne ved denne retssag.

Tabet som følge af finansieringsomkostningerne kan på grundlag af de lovbestemte satser i Spanien beregnes på grundlag af følgende forhold:

1) Finansieringsomkostninger som følge af ikke at have modtaget finansiel støtte ved både den første og den anden beslutning i 1989 — rente ifølge spansk lovgivning 9% af 195 650 000 PTA i perioden 31. oktober 1989 til 31. december 1989 eller 2 934 750 PTA, jf. lov nr. 37 af 28. december 1988.

— 2 934 750 PTA

2) Manglende beslutning i 1990. Renter i henhold til spansk lovgivning 10% af 195 650 000 PTA i perioden 1. januar 1990 til 31. december 1990 eller 19 565 000 PTA, jf. lov nr. 4 af 29. juni 1990. Tillægsbestemmelse 5a.

19 565 000 PTA

3) Manglende beslutning i 1991. Renter i henhold til spansk lovgivning 10% af 195 650 000 PTA i perioden 1. januar 1991 til 31. december 1991 eller 19 565 000 PTA, jf. lov nr. 31 af 27. december 1990. Tillægsbestemmelse 2a.

19 565 000 PTA

De lovbestemte renter i henhold til den spanske lovgivning for perioden 31. oktober 1989 til 31. december 1991 udgør således i alt *42 064 750 PTA.*

57. *Kommissionen* har indledningsvis anført, at Echebastar's krav om erstatning ikke kan lægges til grund, da det påståede tab ikke beror på den påståede simple forsinkelse på halvanden måned i skrivelsen af 18. december 1990, som indeholder Kommissionens stillingtagen, men den manglende bevilling af den ansøgte støtte, som Kommissionen ifølge sagsøgeren var forpligtet til at tildele denne. Et sådant erstatningskrav kan alene begrundes med, at beslutningen om ikke at efterkomme ansøgningen var ulovlig, hvilket ikke er denne sags genstand. Endelig har Kommissionen bestridt, at hovedbetingelsen for, at Fællesskabet kan ifalde ansvar uden for kontraktforhold, er opfyldt, dvs. at der foreligger en passivitet i strid med traktaten på grund af forsinkelse med gennemførelse af en trinhøjere forpligtelse.

G.F. Mancini

Refererende dommer